

Տեղից Պողոսեան անմոռանալի յիշատակներ թողած է Հայրենասիրութեան և բարեգործութեան: Ան իր ափը լայն կը բանար մանաւանդ կարօտեալներու, դաղթական հայերու և ուսանողներու: Իր սիրտը չէր դիմանար թշուառութեան առջեւ, կը սիրէր օգնել առանց ցոյցի և աղմուկի՝ առաջնորդուած միմիայն քրիստոնէական սիրով: Միւսանայա դաղութիւն մէջ ան նշանաւոր էր իր այս վեհանձն ու ազնիւ հոգիով:

Յուզարկաւորութեան ներկայ էր հայ ու խաւաքի բազմութիւն մը՝ նշան իր այնքան սիրուած ըլլալուն: Թաղումը կը կատարուէր Միւսանայ «Մոնոմենթալ» գերեզմանատան մէջ Հ. Վահան Վ. Յովհաննէսեանէ՝ որ Ս. Ծննդեան առթիւ կը գտնուէր Միւսանայ: Յետ Միւսանայի վարդապետին յուշուած խօսքերուն, որով հանգուցեալի բարեհաճոյր նկարագրին ու քրիստոնէական հոգին վեր կը հանէր, խօսք առին նաեւ Տոբա. Արամայիս Արապեան ի դիմաց Միւսանայ հայ Գաղութիւն և Պր. Հայկ Մաշտեան (ուսանող բժշկութեան) ի դիմաց հայ Ուսանողներու:

Տոբա. Ա. Արապեան կ'ըսէր իր գամբանակաւնին մէջ.

Այսօր, օտար երկրի տակ, համայնակուել ցաւի մը մէջ՝ հոգին կը յանձնենք Տեղից Տեղից Պողոսեանը: Ոչ մէկ զրուստիք է հարկաւոր անոր յիշատակին ուղեւ, որովհետեւ բոլորս ալ քաջամասնօթ էինք իր անձին արտաքին ճակատին, իր մաքուր և ամբաստի բարեկամութեան, իր հարազատ և օրինակելի հայու յուզիչ առատաձեռնութեան:

Իտալական գաղութը յանձին Տեղից Տեղից Պողոսեանի կը կորսնցնէ իր ամենայարգելի ազգայիններէն մին. ան, իսկական մարդը և իսկական մարդասէրը:

Քու հոգեհատորներուդ հետ հաւաքուած աճիւնիդ շուրջ՝ կ'ողջունենք քեզ անմահութեան սեմին, անմոռանալի Տեղից Տեղից Պողոսեան. կ'ողջունենք քեզ երկնահոլով լոյսին մօտ, ուր բարութիւնը կը փառաւորուի և առաքելութիւնը կը զգնուի իր ամենագեղեցիկ հանդերձանը:

Անմահալի և խորին երջանկութեանը մէջ երկին՝ և աստղերուն թող խալտայ և հանգչի քու ազնուական հայու հոգին:

Այսօր մահուանդ վրայ կու լան քու սիրասուններդ, շուրջը շուրջը բարեկամներդ անմիջեմար հոյլով:

Այսօր դազալիդ վրայ կ'արտասուեն Սէրն ու Առաքելութիւնը:

Մենք երկեղածօրէն կը խոնարհինք յիշատակիդ առջեւ, և սրտերնիս զերյուզեալ քու անդարձ մեկնումով քեզ կ'ողջունենք մեր թաց աչքերով, և կ'ողբանք կուրուստով՝ որ անդարմանելի է, բարութիւնդ՝ քեզմէ ժառանգ ձգուած մեզի որպէս միմիարութիւն և որպէս նեցուկ մեր այս առաքելութիւն մարդկայնութեան փշոտ ուղիի ընթացքին:

Հողը թեթեւ թող ըլլայ վրայ, անմոռանալի Տեղից Տեղից Պողոսեան:

Հայկ Մաշտեան յայտնելով իր սուգն ու կսկիծը երեսասարգ ուսանողներու կողմէն՝ կ'ըսէր.

Պրն. Տեղից Պողոսեանի հետ հոգին կը յանձնենք այս բոլորէն հայ մը, ազգային մը՝ որուն պէս քեզի, բայց շատ քեզի ճանչցած եմ եւս: Անիկա բարեկամ էր ամենուն, հարուստին թէ աղքատին: Երկրաւոր յաջողութիւններ չէին պատած իր աչքերը քօղովը ետսիրուած թեան: Կը սիրէր նաեւ տեսնել ժպտել իր շուրջը եղողներուն: Կը սիրէր տեսնել ժպտել պանդուխտ հայրորդին, որուն ճակատին վրայ գծուած էին կնճիւղները առաւապանքին... Պրն. Տեղից Պողոսեան երբեք չմերժեց իր կարեւորութեան սահմանին մէջ ջնջելու համար այդ կնճիւղները հայագի զաւակներու ճակատին:

Իցիւ թէ մեր բոլոր հայերը ըլլային իրեն պէս՝ իր որդիքը, և սիրելի Տեղից Տեղից հոգարտ թող ըլլան իր յիշատակով, այնպէս ինչպէս եղան երջանիկ իր կենդանութեան, որովհետեւ եթէ հանգուցեալը չեղաւ զրիչ մը ու հերոս մը, բայց անժխտելի է որ ան ճշմարիտ ազգասէր մ'էր, ու ասիկա առաքելութիւն մ'է համագործակցութեան զրիչն ու հերոսի սուրին:

Մեր ազգութեն է այս պահուն խնդրել Աստուծէ որ ապա պէտք եղած քաջութիւնը դիմագրաւուի այս ծանր հարուածը ամէն անոնց՝ որոնց աչքերն ու հոգին կու լան այսօր, և որոնց սրտին մէջ զրուած պիտի մնայ անջնջելի կերպով անունը ողբացեալ Տեղից Տեղից Պողոսեանի:

Խմբագրութիւնս մասնակցելով սիրելի Պողոսեան ընտանիքի մեծ սուգին, կը հայցէ երկնքէն աստուածային օրհնութիւնն ու հոգեկան միմիարութիւնը՝ որ միայն կրնան դարմանել ահաւոր կորուստին պատճառած խորագոյն վիշտը:

ԽՄԲ.

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ

ԱՏԱՐՈՆԵԱՆ ԱՌԵՏԻՍ. — Ժողովածու երկերի (Հտ. Բ.). Պոսթըն. 1947, էջ 456.

ԱՂԱՃԱՆԵԱՆ ԳՐ. ՊԵՏՐ. ԺԵ. ԿԱՐԴ.-ԿԱԹ. — Թուղթ Հովուական. Պէյրուս. 1947, էջ 29.

ԴԻԻԱՆ Հ. Յ. ԳԱՇՆԱԳՈՒԹԵԱՆ (Հտ. Ա. Բ.) — (Հրտ. Հ. Յ. Գ. Ամերիկայի կեդր. Կոմիտէ). Պոսթըն. 1934 և 1938, էջ 394 և 464.

ԵՐԵՄԵԱՆ ԱՐԱՄ (Հրտ.). — Մի անյայտ ձեռագիր տաղարան. Թեհրան. 1947, էջ 46.

ՄԱՀՏԵՍԻ-ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ Մ. — Ճշմարտութեան ուղիներով. Շտուտկարտ, 1947, էջ 80.

ՄԵՀԻԱՊԵԱՆ ՀԱՄԱԶԱՍՊ. — Երեւանեան տաղեր. Աթէնք. 1947, էջ 80.

Երգեր Սիրոյ և Կարօտի. » » 128.

Կոմիտաս վարդապետ (1869-1935). Աթէնք. 1944, էջ 16.

ՄՈՐԳԱՆ (ԺԱԳ ԳՐ.). — Հայ ժողովուրդի պատմութիւնը (Թրգմ. Երկայնեան Սարգիս). Պոսթըն. 1947, էջ 504.

ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ՄԻՍԱԿ Խ. — Տաղեր և Յուշեր. Փարիզ. 1947, էջ 48.

ՇԱՀԱՄԵԱՆ ԳԱԻԹ. — Հանգրուան. Գահիրէ. 1947, էջ 83.

ՈՍՏԱՆԻԿ. — Ներաշխարհ. Թեհրան. 1942, էջ 64.

ՊՕՂՈՍԵԱՆ ՍԱՐԳԻՍ. — Թրքահայ սպայի մը օրագիրը (Հատոր Ա. Բ.). Փարիզ. 1941 և 1947, էջ 156 և 211.

ՌԵԻ. — Տրգատայ Սուրբ. Թեհրան. 1947, էջ 14.

ՍԱՐՈՅԵԱՆ ՈՒԼԵՐՄ. — Մարդկային կատակերգութիւն (Թրգմ. Կեսար Ա.). Պոսթըն. 1943, էջ 267.

Անունս Արամ է (Թրգմ. Համբարձումեան Մ.). Պոսթըն. 1945, էջ 191.

ՍԻՐԵՄԵԱՆ ԱՐՏԱՒԱԶՐ ԱՐԲԵՊՍ. — Թշուառի զգայութիւններ. Փարիզ. 1947, էջ 319.

ՏԱՏԵՐԵԱՆ ՎԱՀՐԱՄ. — Գարեկի արկածները. Ֆրէզնոյ. 1947, էջ 663.

ԳԱՐԵԼ ՏՈՒԹ. ԱԼԲԵՍԻՍ. — Աշօթը. (Թրգմ. Պալլադեան Սահակ). Գահիրէ. 1948, էջ 24.

ՕՆՆԵԱՆ Տ. ԱՆԻԲԵ. — Սանասար և Բաղդասար (Փոքր Մէկեր). Թեհրան. 1948, էջ 40.

ԱՐԱՐՍ. — Գրպանի Տարեցոյց. Ը. տարի. Աղեքսանդրիա. 1948, էջ 139.

ԿԵԱՆՔ և ԳԻՐ. — Տարեգիրք 1938. Գահիրէ. 1948, էջ 264.

ՀԱՅՐԵՆԻԹ. — Տարեգիրք Տոնացոյց 1947 և 1948 (Հրտ. Վրացեան Ս.). Պոսթըն. 1948, էջ 160.

ՄԵԱԿՈՑԹ. — Ազգաբաղկան Տարեգիրք. Ա. տարի (Հրտ. Աղաթեան Թ.). Սթանպուլ. 1948, էջ 109.

Vratsian Simon. — Armenia and the Armenian Question. Boston. 1943, pg. XII 109.

Vrouyr N. E. — Inscriptions Ourartéennes et Annales des Rois d'Assyrie. Anvers. 1944, pg. 35 (4°).

« ԲԱԶՄԱՎԵՊ » ԵՒ « ԳԵՂՈՒՆԻ »

ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

ԱՄԵՐԻԿԱ. Պր. Ենովք Լաչինեան, 268 Northampton St. Boston 18, Mass.

ԼՈՆՏՐԱ. Պր. Արշակ Սաֆրաստեան, 18 Eton Villas, London N. W. 3.

ՓԱՐԻԶ. Պր. Բարգէն Պոստեան, 22 Rue Stendhal, Paris (20).

Կամ Սեւրի Մուրատեան վարժարան, 26 Rue Troyon, Sèvres (S. et O.).

ՄԱՐՍԻԼԻԱ. Պր. Յովսէփ Ուլուհոնեան, 31, Rue St. Basile, Marseille (France).

ՄԱՐՍԻԼԻԱ. Պր. Յովսէփ Ուլուհոնեան, 31, Rue St. Basile, Marseille (France).

ՊԵԼԻՃԻՔԱ. Պր. Ժան Փիլիպպոսեան, rue d'Oultremont 61, Bruxelles. IV.

Կրամական առաքելութիւնը կատարել C. C. P. 197185.

ԳԱՀԻՐԵ. Պր. Յ. Գուժրուեան C/o Drog. Impériale 6, Av. Fouad Ier.

ԱՂԵՔԱՆԴՐԻԱ. Շէւքի Միթիթարեան վարժարան, 18 Rue Station Shutz, Alexandrie.

ՊՈԼԵՆՈՍ ԱՅՐԵՍ. Պր. Փանոս Էօրնէքեան, Cnel Niceto Vega 5531.

ՍԻՐԻԱ և ԼԻԲԱՆՈՆ. Հ. Եսայի Գուժրուեան, Միթիթ. վարժարան, Հալէպ.

ՄԻԼԱՆ. Օր. Պերճուհի Պողոսեան, Viale Porta Vercellina 1, Milano.

ՊՈԼԻՍ. Հ. Յակոբոս վրդ. Բոսպորյան, Collège mekhitariste, Péra, n. 30.

ԽԱՐԹՈՒՄ. Պր. Յովսէփ Թըրքեան, Poste Restante, Khartoum (Sudan).

ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ

ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

(Հիմնում 1836-ին)

Պաշտոնապէս կը յայտարարուի ազգային շրջանակներու և Հայ Ծնողքներու, որ 1948 Հոկտեմբեր 1-ին պիտի վերաբացուի կրթական հաստատութիւնս՝ յետ ժամանակ մը փակ մնալու աշխարհաւեր պատերազմին պատճառաւ։ Այս աւետիսը կու տանք հոս, գոհացնելու համար շատերու կողմէ արտայայտուած բուռն փափաքը։

Աւելորդ պիտի ըլլայ յիշատակել վարժարանիս ազգօգուտ դերը հարիւր տարիներու երկար ընթացքին՝ հասցնելով ազգիս գրագէտներ, բանաստեղծներ և քաղաքական, գիտական ու այլ մասնագիտական ճիւղերու մէջ նշանաւոր դէմքեր։

Մ.-Ռ. վարժարանի աշակերտները կը ստանան բարոյական ու ազգային առողջ դաստիարակութիւն, կը սորվին բացի հայկական լեզուէ, գրականութենէ ու պատմութենէ, նաեւ գիտութիւններ ու կարգ մը եւրոպական կարեւոր լեզուներ։

Մ.-Ռ. վարժարանի աշակերտները առանձնաշնորհուած են նաեւ, Պետական յատուկ Հրովարտակի մը համաձայն, իրենց լիկէնի ընթացքը աւարտելէ վերջ՝ յաճախելու եւրոպական Համալսարանները՝ առանց ենթակուելու պետական քննութիւններու։

Ծնողքներ, խնամակալներ, իրենց զաւակները արձանագրել տալու, և հարկ եղած տեղեկութիւններ առնելու համար դիմելու են վարժարանի տեսչութեան։

Direction du Collège MOORAT-RAPHAËL - Carmini
VENISE (Italie)

ՍՊԱՌԵԼՈՒ ՎՐԱՅ Է 1947-ի «ԳԵՂՈՒՆԻ»

Կը յայտարարենք որ տարւոյս Սեպտեմբեր ամսէն վերջ նշանակուած գինները պիտի բարձրանան 30 % յաւելումով։ Ուստի բոլոր անոնք որ կը փափաքին այժմէն օրինակ մը ապահովցնել՝ դիմելու են մեր հետեւեալ գործակատարներուն, որոնց քով զետեղուած են տրամագրելի Գեղունիները։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ՝ Պր. Ե. Լաչինեանի գրասենեակը. 268 Northampton st.
Boston 18. mass. — Գինը՝ 15 տոլար։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ՝ Աղեքսանդրիոյ Միսիթ. վարժարանը. 18, Rue Station
Shutz, Alexandrie. — Գինը՝ 3 սթերլին։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ՝ Սեւրի Սուրատեան վարժարանը. 26, Rue Troyon
Sèvres (S. et O.) — Գինը՝ 2500 ֆր.

ՍԻՐԻՅԱՆ Լ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ազգայինները կրնան դիմել՝ Հալէպի Միսիթարեան
վարժարանը։ B. P. 591. — Գինը՝ 25 Ս. Թ.